

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

24 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Guzun Ion

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către directorul general al CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, Gherasim Dinu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2019, în cauza penală în privința lui,

*Verdeș Nicolai XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 03.05.2019 – 13.09.2019

instanța de apel: 11.10.2019 – 16.12.2019

instanța de recurs ordinar: 26.02.2020 – 24.11.2020

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești /sediul Ialoveni/ din 13 septembrie 2019, cauza fiind examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală în baza art.364¹ Cod de procedură penală, Verdes Nicolai X a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5), fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

S-a admis integral acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Toma Irina.

S-a încasat de la Verdeș Nicolai, în beneficiul părții vătămate Toma Irina, suma de 20 000 lei, ca compensare pentru prejudiciul moral cauzat.

S-a încasat în mod solidar de Verdeș Nicolai și C.A. "Donaris Vienna Insurance Group" S.A., în beneficiul lui Toma Irina cheltuielile de asistență juridică suportate în prezenta cauză, în mărime de 4000 lei.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Rogut Anastasia.

S-a încasat din contul C.A. "Donaris Vienna Insuranse Group" S.A., în beneficiul lui Rogut Anastasia, cheltuielile de înmormântare în mărime de 25 000 lei.

S-a încasat din contul lui Verdeș Nicolai în beneficiul părții vătămate Rogut Anastasia suma de 50 000 lei, ca compensare pentru prejudiciul moral cauzat.

S-a încasat în mod solidar de Verdeș Nicolai și C.A. "Donaris Vienna Insuranse Group" S.A., în beneficiul lui Rogut Anastasia cheltuielile de asistență juridică suportate în prezenta cauză, în mărime de 4000 lei.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de partea civilă Pascaru Galina.

S-a încasat din contul C.A. "Donaris Vienna Insuranse Group" S.A., în beneficiul lui Pascaru Galina, cheltuielile de înmormântare în mărime de 25000 lei.

S-a încasat din contul C.A. "Donaris Vienna Insuranse Group" S.A., în beneficiul lui Pascaru Galina, pensia de întreținere a copiilor minori Pascaru Ghenadie, născut la data de 17.05.2009 și Pascaru Damian, născut la data de 16.11.2013 în mărime de 1200 lei, lunar, pentru fiecare copil, începând cu data de 26.01.2019 și până la atingerea majoratului de către fiecare copil.

S-a încasat din contul lui Verdeș Nicolai în beneficiul părții civile Pascaru Galina suma de 50 000 lei, ca compensare pentru prejudiciul moral cauzat.

S-a încasat în mod solidar de Verdeș Nicolai și C.A. "Donaris Vienna Insuranse Group" S.A., în beneficiul lui Pascaru Galina cheltuielile de asistență juridică suportate în prezenta cauză, în mărime de 4000 lei.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Verdeș Nicolai, la data de XXXXX, aproximativ la orele XXXXX min, deplasându-se la volanul automobilului de model „Dacia Logan” cu n/î XXXXX, pe traseul Chișinău-Hîncești la km 15-762, cu o viteză sporită, în direcția mun. Chișinău, având în calitate de pasager pe bancheta din față pe cet. Rusu Nicolae, în apropierea taberei de odihnă „Alunelul” situată pe teritoriul administrativ al sat. XXXXX, r. XXXXX, nu a ținut cont de prevederile semnelor 3.27 - adică conducerea mijlocului de transport cu o viteză ce depășește limita de viteză permisă de indicatoarele de interzicere și restricție amplasată pe traseul dat și art. 45 alin.(1) lit. a), b) și alin. (2) a Regulamentului Circulației Rutiere care prevede că, șoferul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care iar permite să prevadă situațiile periculoase, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, art. 39 alin. 1) a Regulamentului Circulației Rutiere care stipulează, că: prealabil începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări

a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic și art. 42 alin. (2) al Regulamentului sus menționat, care prevede că pe drumurile cu circulație dublu sens care au cel puțin două benzi pe direcție este interzisă intrarea pe banda de circulație destinată sensului opus, condiții care au fost ignorate de Verdeș Nicolai, în rezultatul cărui fapt a pierdut controlul asupra autoturismului, trecând marcajul longitudinal continuu, derapând lateral pe sens opus și tamponând automobilul de model „Peugeot 405” cu n/î XXXXX, condus de cet. Pascaru Ghenadie, care se deplasa regulamentar în direcția mun. Hîncești.

În urma impactului, șoferul automobilului de model „Peugeot 405” cu n/î XXXXX, Pascaru Ghenadie și pasagerul minor XXXXX, au decedat pe loc, pasagerul automobilului de model „Dacia Logan” cu n/î XXXXX, Rusu Nicolae și pasagerii automobilului de model „Peugeot 405” cu n/î XXXXX, Rogot Anastasia, Toma Irina, Pascaru Ion și minora XXXXX, au fost internați în Instituția Medico-Sanitară Publică, Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Urgentă din mun. Chișinău cu diferite leziuni corporale.

Ca consecință al impactului produs, conform Raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din data de 15.03.2019, moartea cet. Pascaru Ghenadie, a survenit în rezultatul leziunilor care se califică ca vătămare gravă.

Potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 01.03.2019 moartea minorului XXXXX, a survenit în rezultatul leziunilor corporale primite care se califică ca vătămare gravă, între leziunile corporale depistate la cadavrul copilului XXXXX și deces există legătură cauzală directă.

Potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 18.03.2019, la cet. Pascaru Ion, au fost stabilite leziuni corporale care se califică ca vătămare corporală medie.

Potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 20.03.2019, la cet. Rogut Anastasia, au fost stabilite leziuni corporale care se califică ca vătămare corporală medie.

Potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 15.03.2019, la cet. Toma Irina, au fost stabilite leziuni corporale care se califică ca vătămare corporală ușoară.

Potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 03.04.2019, la cet. Toma Sorina, au fost stabilite leziuni corporale care se califică ca vătămare corporală ușoară.

Potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 20.03.2019, la cet. Rogut Ion, au fost stabilite leziuni corporale care se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

Astfel, acțiunile lui Verdeș Nicolai X au fost încadrate în baza art. 264 alin. (5) Cod penal, *„încălcarea regulilor de securitate a circulației, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a cauzat decesul a două persoane”*.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

2.1 Avocatul Negru Olesea în numele inculpatului, solicitând casarea parțială a sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri în această parte prin care lui Verdeș Nicolai a se stabili pedeapsa de 4 ani închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 90¹ Cod penal, invocând că: inculpatul a recunoscut vina, a contribuit activ la elucidarea circumstanțelor cauzei penale, a manifestat căința activă, la locul de trai se caracterizează pozitiv, este căsătorit, are la întreținere doi copii minori și soția, care nu este încadrată în câmpul muncii fiind nevoită de a se ocupa de îngrijirea copiilor, care datorită vârstei fragede nu pot fi înmatriculați nici măcar la instituția preșcolară, starea familiei este financiar împovărată și de faptul că inculpatul nu a putut să fie angajat executând condițiile măsurii preventive aplicate, condițiile de trai sunt reflectate în actele prezentate de către administrația publică locală, inculpatul regretă mult săvârșirea infracțiunii comise, faptul că nu a contribuit material la ajutorul părților vătămate s-a datorat din cauza ne dorinței de a contribui, ci a imposibilității obiective de a întreprinde careva măsuri atunci când, starea financiară a familiei era împovăraătoare, nu dispunea de careva economii, infracțiunea este comisă din imprudență, nu sunt circumstanțe agravante, în mare parte producerea faptului s-a datorat condițiilor climaterice nefaste, condiții cărora nu s-a putut adapta inculpatul în calitatea sa de conducător, nu trebuie neglijat nici faptul că în automobilul Peugeot 405, produs în anul 1988, automobil în care în urma impactului s-a constatat că se deplasau victimele, se aflau 7 pasageri, pasageri îmbarcați contrar prevederilor RCA, minorii nu aveau un scaun amenajat, ba mai mult au fost urcați în automobilul supraîncărcat.

2.2 Directorul Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Gherasim Dinu, solicitând casarea parțială a sentinței în partea ce ține de admiterea acțiunilor civile depuse de către părțile civile Toma Irina, Rogut Anastasia și Pascaru Galina către CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, pronunțarea unei noi hotărâri în această parte prin care acțiunile civile depuse de către părțile civile Toma Irina, Rogut Anastasia și Pascaru Galina către CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, să fie admise în principiu, invocând că: la data de 26.02.2018, între Verdeș Ivan în calitate de asigurat și CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA în calitate de asigurator a fost încheiat contractul de

asigurare obligatorie de răspundere civilă auto nr. RCAI-003809231, pentru mijlocul de transport Dacia Logan cu n/î XXXXX.

La data de 12.06.2019, partea civilă Pascaru Galina a înregistrat cerere de despăgubire și a solicitat achitarea despăgubirii prin compensarea prejudiciului material ca rezultat al deteriorării iremediabile a mijlocului de transport Peugeot 405 cu n/î XXXXX, compensarea cheltuielilor de înmormântare în mărime de 25 000 lei cât și achitarea despăgubirii pentru pierderea întreținătorului pentru copii minori XXXXX și XXXXX a câte 1 500 lei lunar.

Având în vedere că vinovăția lui Verdeș Nicolai în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (5) Cod penal, nu a fost stabilită prin sentință definitivă, asigurătorul nu a luat o decizie pe marginea cererii de despăgubire depuse de către Pascaru Galina, fiind între timp efectuate doar calculele cu referire la prejudiciul ce ține de deteriorarea mijlocului de transport Peugeot 405 cu n/î XXXXX cât și cele de recuperarea cheltuielilor de înmormântare.

A susținut că, asigurătorul nu este în posibilitate, la moment să stabilească partea din întreținere pierdută de către beneficiarii întreținerii, întrucât succesorul părții vătămate nu a prezentat certificat privind salariul lui Pascaru Ghenadie. La caz, instanța de fond nu a motivat în genere calculul despăgubirii de asigurare privind pierderea întreținătorului, limitându-se la acceptarea sumei pretinse de către partea civilă, cu deducerea pensiei pentru pierderea întreținătorului stabilită de Casa Națională de Asigurări Sociale. Astfel, prima instanță a calculat absolut eronat despăgubirea de asigurare pentru pierderea întreținătorului, fără a avea informația de referință privind salariul pierdut în conformitate cu prevederile art. 25 al Legii RCA.

În altă ordine de idei, ține să menționeze că, instanța de judecată a admis acțiunile civile depuse de către Toma Irina și Rogut Anastasia fără ca persoanele respective să fi înregistrat cerere de despăgubire asigurătorului. Astfel, instanța de judecată a constatat încălcarea drepturilor păgubiților respectivi în condițiile în care ultiți nici măcar nu s-au adresat cu cerere de despăgubire părții civilmente responsabile, sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 387 alin. (3) Cod penal, instanța de fond *apriori* a decis asupra întinderii despăgubirilor în condițiile în care Legea RCA impune o altă modalitate de calcul și plată a despăgubirii de asigurare.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2019, s-au respins apelurile declarate, cu menținerea sentinței.

3.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei,

concludenții, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Verdeș Nicolai în baza art. art. 264 alin. (5) Cod penal „încălcarea regulilor de securitate a circulației, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a cauzat decesul a două persoane”.

3.1.1 Referitor la apelul declarat de către avocatul Negru Olesea în numele inculpatului:

Instanța de apel a indicat că, prima instanță la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Verdeș Nicolai, a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78, Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunii grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de faptul că infracțiunile au fost săvârșite din imprudență, de personalitatea inculpatului, care deși anterior a fost judecat antecedentul penal este stins, nu se află la medicul psihiatru sau narcolog, are la întreținere doi copii minori, este caracterizat pozitiv la locul de trai.

În continuare instanța de apel a mai indicat că, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, consideră că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile a faptei și personalitatea inculpatului, a constatat că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, cu executarea în penitenciar de tip deschis în conformitate cu prevederile art. 72 alin.(2) Cod penal, ținând cont concomitent și de prevederile art. 364¹ Cod de procedura penală.

Instanța de apel a considerat că anume această pedeapsă - privativă de libertate, stabilită de instanța de fond, este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, iar pedeapsă stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpat, cât și personalitatea inculpatului.

În acest sens, instanța de apel a statuat că, nu poate admite solicitarea apărătorului privind aplicarea față de Verdeș Nicolai a prevederilor art.90¹ Cod penal, or, în urma acțiunilor sale, deși a comis o infracțiune din imprudență, au decedat două persoane, inclusiv un copil.

Astfel, instanța de apel a conchis că, pedeapsa stabilită de instanța de fond a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, *corespunde principiului proporționalității* și scopului de restabilire

a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Cu referire la pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, instanța de apel subliniază că în conformitate cu art. 65 alin. (1) Cod penal, *privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate constă în interzicerea de a ocupa o funcție sau de a exercita o activitate de natura aceleia de care s-a folosit condamnatul la săvârșirea infracțiunii.*

La momentul comiterii faptei de care se face vinovat inculpatul, dispoziția art. 264 alin. (5) Cod penal indica *pedeapsa sub formă de închisoare de la 6 la 10 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.*

Reieșind din considerentele vizate, dar și având în vedere nemijlocit faptul că norma de care se face vinovat inculpatul Verdeș Nicolai prevede în mod obligatoriu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, în calitate de pedeapsă complementară, instanța de apel a constatat aplicarea justificată în privința inculpatului Verdeș Nicolai, a sancțiunii complementare - anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

3.1.2 Referitor la apelul declarat de către Directorul Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Gherasim Dinu:

Instanța de apel a constatat că, prin încheierea judecătoreiei Hîncești, sediul Ialoveni din 14.06.2019, CA „Donaris Vienna Insurance Group” S.A. a fost recunoscută în calitate de parte civilmente responsabilă.

La data de 26.02.2018, între Verdeș Ivan în calitate de asigurat și CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA în calitate de asigurător a fost încheiat contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto nr. RCAI-003809231, pentru mijlocul de transport Dacia Logan cu n/î XXXXX.

Cu privire la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Toma Irina, instanța de apel a indicat că, prima instanță justificat a constatat că acesteia i-a fost cauzat un prejudiciul moral, având în vedere că a suportat prin infracțiunea săvârșită de inculpat, vătămări corporale ușoare, precum și fiica sa minoră XXXXX, prin urmare, la caz se atestă un raport direct de cauzalitate între activitatea infracțională descrisă și prejudiciul nepatrimonial suportat de partea vătămată, iar legea penală prevede expres dreptul persoanei căreia i-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală de a înainta o acțiune civilă privitor la încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, or, prin prisma prevederilor art. 616 al. (2) Cod civil, în cazul vătămării integrității corporale sau al altei vătămări a sănătății, precum și în cazul privațiunii ilegale de libertate, cel vătămat poate cere și pentru prejudiciul nepatrimonial o despăgubire în bani, stabilită în baza unei aprecieri conforme principiilor echității.

Reieșind din circumstanțele cauzei, instanța de apel a considerat că suma de 20 000 lei în beneficiul lui Toma Irina, încasate cu titlu de prejudiciu moral de către prima instanță din contul inculpatului Verdeș Nicolai, este suficientă pentru a acoperi suferințele morale cauzate părții vătămate, or, instanța de fond a ținut cont de semnificația valorilor sociale lezate și prejudiciul cauzat și a examinat suficient capătul de cerere referitor la încasarea prejudiciului moral.

Cu privire la acțiunile civile înaintate de părțile vătămate/civile Rogut Anastasia și Pascaru Galina, instanța de apel a susținut că, prima instanță justificat a constatat că acestora i-au fost cauzat un prejudiciul moral, având în vedere că în urma accidentului rutier, comis din cauza inculpatului, lui Rogut Anastasia, care pe lângă vătămări corporale ușoare primite, i-a decedat copilul minor, de numai 6 luni, iar lui Pascaru Galina i-a decedat soțul Pascaru Ghenadie, prin urmare, la caz se atestă un raport direct de cauzalitate între activitatea infracțională descrisă și prejudiciul nepatrimonial suportat de partea vătămată/civilă, iar legea penală prevede expres dreptul persoanei căreia i-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală de a înainta o acțiune civilă privitor la încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, or, prin prisma prevederilor art. 616 al. (2) Cod civil, în cazul vătămării integrității corporale sau al altei vătămări a sănătății, precum și în cazul privațiunii ilegale de libertate, cel vătămat poate cere și pentru prejudiciul nepatrimonial o despăgubire în bani, stabilită în baza unei aprecieri conforme principiilor echității.

În acest sens, instanța de apel consideră că suma de câte 50 000 lei în beneficiul lui Rogut Anastasia și Pascaru Galina, încasate cu titlu de prejudiciu moral de către prima instanță din contul inculpatului Verdeș Nicolai, este suficientă pentru a acoperi *cât de posibil* suferințele morale cauzate părților vătămate/civile.

Conform art. 7 alin. (1) al Legii nr. 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule în cadrul asigurării obligatorii de răspundere civilă auto, cazul asigurat este accidentul produs de un autovehicul, al cărui posesor a îndeplinit obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, cu cauzarea de prejudicii: a) atât în timpul deplasării, cât și în timpul staționării autovehiculului; b) în urma desprinderii accidentale, în timpul deplasării autovehiculului, a remorcilor, semiremorcilor sau atașelor; c) produse de dispozitivele sau instalațiile cu care a fost echipat autovehiculul; d) ca urmare a scurgerii, risipirii sau căderii accidentale a substanțelor, materialelor sau obiectelor transportate; e) la urcarea în autovehicul și la coborârea din el.

Art. 14 alin. (1) și (2) al aceleiași Legi, stabilește că despăgubirea de asigurare va fi stabilită și achitată în limitele răspunderii asigurătorului. Limitele răspunderii

asigurătorului sunt: a) 1 000 000 de lei - la avarierea sau distrugerea de bunuri, indiferent de numărul persoanelor păgubite într-un accident; b) 1 000 000 de lei - pentru fiecare persoană păgubită în caz de vătămări corporale sau deces, dar nu mai mult de 5 000 000 de lei, indiferent de numărul persoanelor păgubite într-un accident.

Potrivit art. 15 alin. (1) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule asigurătorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul, precum și în cazul în care, la data accidentului: a) utilizatorul nu este inclus în contractul de asigurare încheiat între posesor și asigurător, b) utilizatorul sau asiguratul nu posedă permis de conducere de categoria respectivă; c) utilizatorul sau asiguratul nu a respectat obligațiile tehnice legale cu privire la starea și siguranța autovehiculului.

Art. 22 al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, stipulează că, despăgubirile se stabilesc în baza unui acord scris între persoana păgubită sau reprezentantul ei legal și asigurător ori, în cazul în care nu s-a ajuns la nici o înțelegere, prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă.

Art. 25 alin. (3) - (5) al Legii stabilește că, (3) în caz de deces al terței persoane, despăgubirea de asigurare se stabilește prin acordul dintre succesorii persoanei păgubite sau reprezentantul ei legal și asigurător; (4) în cazul prevăzut la alin. (3), despăgubirea de asigurare va include: a) partea din salariu pierdută de persoanele care s-au aflat la întreținerea defunctului sau care aveau dreptul la pensie de întreținere din partea lui minus indemnizațiile primite din fondurile bugetului asigurărilor sociale de stat; b) cheltuielile de înmormântare (cheltuielile pentru sicriu și piatră funerară, cheltuielile de transport, cheltuielile de îmbălsămare și cheltuielile cimitirului), probate cu documente justificative; (5) Dacă documentele justificative prevăzute la alin. (4) nu se prezintă, despăgubirea se efectuează la prețurile minime pentru servicii similare prestate de birourile de pompe funebre din localitatea în care a avut loc înmormântarea.

În baza celor menționate, instanța de apel a constatat că este motivată soluția primei instanțe privind încasare din contul Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” în beneficiul lui Rogut Anastasia și Pascaru Galina a cheltuielilor legate de înmormântarea a copilului minor XXXXX și a lui XXXXX, în sumă a câte 25 000 lei, de vreme ce în cadrul cercetării judecătorești, au fost prezentate bonuri de plată și lista produselor procurate în legătură cu petrecerea ceremoniei de înmormântare.

Astfel, instanța de apel a reținut că, în urma decesului soțului părții civile

Pascaru Galina, la întreținerea ei au rămas doi copii minori: XXXXX, născut la data de XXXXX și XXXXX, născut la data de XXXXX, aceștia fiind copii decedatului Pascaru Ghenadie.

Conform Hotărârii Guvernului, Nr. 21, din 18.01.2019 privind aprobarea cuantumului salariului mediu, lunar pe economie, prognozat pentru anul 2019, salariul mediu pe economie este de 6 975 lei.

Conform informației publice acordate de Biroul Național de Statistică:

- minimul pentru întreținerea copilului în vârstă de 1-6 ani este de 1686,3 lei;
- iar minimul pentru întreținerea copilului în vârstă de 7-17 ani este de 2 198,8 lei.

În acesta ordine de idei, instanța de apel a remarcat, că până la atingerea majoratului a copiilor minori, XXXXX, născut la data de XXXXX și XXXXX, născut la data de XXXXX, acestora urmează a fi asigurată pensia de întreținere de Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group”, în suma de câte 1200 lei lunar, pentru fiecare copil, or, suma respectivă, se încadrează în normele statistice stabilite de Biroul Național de Statistică.

Astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță, stabilind pensia de întreținere de câte 1200 lei lunar, pentru fiecare copil minor, a ținut cont, nu numai de solicitarea părții civile, dar și de informația Biroului Național de Statistică, care pe pagina sa web, a prezentat toată informația publică, oficială, cu privire la nivelul de trai al populației, pagina care poate fi accesată liber, de oricine, lucru care nu necesită a fi dovedit prin alte probe.

De asemenea, urmează de Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” și de inculpatul Verdeș Nicolai X, în mod solidar, să fie suportate cheltuielile legate de asistență juridică, în mărime de câte 4000 lei pentru Toma Irina, Rogut Anastasia și Pascaru Galina, în situația în care la materialele cauzei, au fost anexate bonuri de plată care confirmă că părțile vătămate, civile, au încheiat contract de asistență juridică cu BAA „Protecția Drepturilor Omului”.

Referitor la afirmația apelantului precum că, instanța de judecată a admis acțiunile civile depuse de către Toma Irina și Rogut Anastasia fără ca persoanele respective să fi înregistrat cerere de despăgubire asigurătorului, instanța de apel a susținut că nu poate constitui un temei de admiterea acțiunilor civile în principiu, în situația în care legea procesual penală prevede dreptul persoanei de a se adresa cu cerere de chemare în judecată, direct în instanța de judecată, persoanele cele ce le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

Faptul că instanța de judecată a făcut referire la o normă de drept care nu era în vigoare la momentul comiterii faptei, de asemenea nu constituie un temei de

casare sentinței în latura civilă, or, instanța de judecată a făcut referire în sentință și la alte prevederi legale, care, în consecință, și-a întemeiat soluția legal.

4. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către Directorul Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Gherasim Dinu, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită, casarea parțială a sentinței și a deciziei în partea ce ține de admiterea acțiunilor civile depuse de către părțile civile Toma Irina, Rogut Anastasia și Pascaru Galina către CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, rejudecarea cauzei cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunile civile depuse de către părțile civile Toma Irina, Rogut Anastasia și Pascaru Galina către CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, să fie admise în principiu, invocând argumente similare cu cele invocate în apel (pct. 2.2 din prezenta decizie), invocând suplimentar:

- instanța de apel, cât și de fond au admis acțiunea civilă fără a ține cont de prevederile legii speciale;

- instanța de fond și apel la pronunțarea soluției de admitere parțială a acțiunii civile înaintate de Pascaru Galina către CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, au pronunțat o soluție ca urmare a interpretării eronate a legii;

- atât instanța de fond cât și de apel, nu au ținut cont de prevederile art. 25 alin. (3) al Legii RCA, care exhaustiv face referire la partea din salariu pierdută de persoanele care s-au aflat la întreținerea defunctului, și nu la minimumul pentru întreținerea copilului;

- instanțele inferioare au emis o soluție contrară celei reglementate de legea specială, făcând referire la calculul despăgubirii de asigurare pentru pierderea întreținătorului la datele statistice ale Biroului Național de Statistică în condițiile în care legea nu reglementează așa o posibilitate;

- în decizia instanței de apel nu se specifică care anume alte prevederi legale au fost aplicate de instanța de fond la motivarea soluției pe marginea acțiunii civile. Or, nemijlocit esența pronunțării soluției pe marginea acțiunilor civile s-a bazat pe prevederile art. 2031 alin. (2), și (4) Cod civil, care nu erau în vigoare la momentul producerii accidentului rutier, (26.01.2019) prevederi în vigoare abia din 01.03.2019;

5. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit, conchide că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța

de recurs, judecând recursul declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să-l respingă ca inadmisibil în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal lărgit reține că recurentul indică ca temei pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că motivele – temeiurile de recurs invocate de recurent nu se confirmă în instanța de recurs ordinar, argumentând în acest context următoarele.

Astfel, ce ține de temeiul de recurs indicat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția”*, Colegiul penal lărgit a conchis că nu și-a găsit confirmarea în urma cercetării materialelor cauzei, nefiind identificate careva circumstanțe care ar justifica incidența acestui temei de recurs, dat fiind faptul că, instanța de apel, la judecarea apelului și adoptarea deciziei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, s-a expus detaliat și argumentat asupra motivelor relevante invocate în apelul recurentului, fiind reflectate clar motivele pe care se întemeiază soluția instanței de apel în privința menținerii sentinței primei instanțe.

În privința argumentelor în susținerea temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit a constatat că nu pot fi acceptate, or, aceste motive au fost obiect de dispută atât în cadrul primei instanțe cât și în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-au formulat și s-au punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor recurentului în sentința adoptată (f.d. 9 – 11 v. III) și în decizia adoptată (f.d. 78 – 83 v. III), pe care Colegiul penal lărgit le însușește, ce este conform practicii CtEDO cauza Albert vs. România din 16.02.2010.

Conform prevederilor art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele

fizice ale victimei, etc.

Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. Odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Mai mult, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 4 din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura civilă. Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, activitatea instanței de apel privind aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura civilă, în alt sens decât cel pe care îl propun recurenții, este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și prin urmare, invocarea acestor chestiuni în recursul ordinar, la fel este lipsită de orice temei legal.

Circumstanțele enunțate denotă în mod concludent că, instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluție, din care motive recursurile ordinare urmează a fi respinse ca inadmisibile.

6. Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aspectele contestate nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își

motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, Colegiul penal lărgit nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat urmează a fi respins ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se respinge ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către directorul general al CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, Gherasim Dinu, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2019, în cauza penală în privința lui *Verdeș Nicolai XXXXX*.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 24 decembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Guzun Ion